

A Társaság

Kandó László festőművész rajza.

Főszékhely

Holzer
cs. és kir. udvari és kamarai szállító
divatháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

JOGI VIZSGÁKRA

(alapvizsgákra, szigorlatokra államtudományi államvizsgákra), **állam-számviteli** államvizsgára, felelősséggel előkészítünk urakat, hölgyeket és vidékieket is. **Vidékieknek** speciális jegyzeteinket előre küldjük. (Államszámvitelre: példatár, állami könyvek gyűjteménye.) (Jegyzetkölcsönzés. Díjtalan felvilágosítás. **Szontágh Donáth** jogi szeminárium, Budapest, IV., Váci-u. 51. II. Személyes értekezés köznapokon d. u. 4-7-ig.

PÉTERFFY ERZSÉBET okleveles táncmesternő

IV., Váci-utca 5. (Türr István-u. sarok) **táncintézetében** február hó első napjaiban

új tánc- és torna-oktatás veszi kezdetét.

Gyermek és felnőtt csoportok. Magánóra a nap bármely szakában. — **Beiratkozás** naponta délelőtt 9-től 1 óráig, délután 4-től 8 óráig.

A TÁRSASÁG

hasábjaira előkelőbb cégek részéről hirdetések feladhatók a kiadóhivatalban, IV., Reáltanoda-utca 18. Telefon: József 25-11

HUT-SALON **PONGRÁCZ MARGIT** NŐI-KALAPOK
 TELEFON: 68-43. TÜRR-ISTVÁN-U. 8.

Urmánczy Nándorné **Szakácskönyve**

ára kötve 6 korona.

Jövedelme a háboru árváié.

Rácz Daniel

Női leöltök, angol kosztümök és alkalmi táviratok,
blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgöncim „Robérax”

Telefon: 167-02.

Budapest,

IV., Türr-utca 2.

LITKE

Casino
 for England
 Cremant Rose
 Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA.

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. — TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, REÁLTANODA-U. 18. TELEFON: JÓZSEF 25-11.

Előfizetési árak: egy évre 40 kor., félévre 20 kor., negyedévre 10 kor. Egyes szám ára 80 fill.

V. évf.
5-ik szám

Budapest.
1918. február 3

gróf Csáky Gézáné, Csáky Erzsébet grófnő.

d'Ora műterem felvétele.

Tűzkereszt.

Irta Drasche-Lázár Alfréd.

Regény.

Igyekezett barátkozni mindenfelé s amikor aztán egymásután visszavonultak a penzió lakói, mindenki egyetértett abban, hogy Mrs. Andersonnak igaza volt, amikor szimpatikus fajnak mondotta a magyart s azt állította a Company új tagjáról, hogy egy valóban »nice fellow« . . .

Másnap reggel Magnus arra ébredt, hogy eső veri az ablakát. Odakint szürke volt minden és a felhők lelógtak egészen a szemközti levő házfödelekre. De ez nem feszélyezte, sőt jól esett neki a friss, tiszta levegő, amelyet csakhamar beengedett az ablakon. A tengeri út után amugyis csak nehezen tudta megszokni a város szemetes, bűzös fülledtségét.

Öltözködés közben újból végigfutott emberei névsorán s abban állapodott meg önmagával, hogy legelőször Max Pearson, a Western Railroad főrésztulajdonosát keresi föl.

Mikor tíz óra tájban bő gummikabátban és sárcipőben — hálásan gondolt nővére, aki neki ezen tárgyak beszerzését melegen a lelkére kötötte — a kapuban állott és tanulmányozta térképét, hogyan és miként juthatna legcélszerűbben Nassau-Streetbe, ahol feljegyzései szerint Pearson a New-York Bank of Commerce épületében volt legbiztosabban található, a lépcsőházból közeledő vig női hangok ütötték meg fülét s egyszerre csak észrevette, hogy jobbról is, balról is valaki ráhajol a térképére, úgy hogy pillanatig semmit sem látott, mint két női kalapot, amely alól aztán, lassan feléje fordulva, két csintalan szempár mosolygott reá. A Green nővérek voltak, akik látva meglepetését, hangosan elkezdtek kacagni.

— Hová akar utazni? — kérdezte az egyik.

— Vigyen le bennünket a Coney-Island-re, — szólt a másik.

— Dehogy! inkább Huyler cukrászhoz! Ha mindenáron meg akarsz fürdeni, Blanche, csak ki kell állnod az utcára!

— Elég volt, Florence, shut up!

Es ismét nevetett a két leány, de annyi báj és közvetlenség volt a modorukban, hogy Magnus is jókedvű lett.

József főherceg honvédei között.

A 17-es honvéd gyalogezred felvétele.

József főherceg vezérezredes és fia, József Ferenc főherceg a harctéren.

Darvassy Lajos huszárkapitány felvétele.

— Elviszem magukat akárhová, — mondta, — csak mutassák meg az utat és tartsanak esernyőt fölém.

— Még csak az kellene, — vágott vissza Florence, — minek magának esernyő? hisz amugy is úgy néz ki, mint egy gummiember!

— Mondja meg komolyan, hová készül és tegye el már egyszer a térképét, — szólt Blanche, — nem vagyunk ugyan idevalók, de azért már úgy ismerjük New-Yorkot, mint Andover.

— Tehát Andoverbe valók?

— Fájdalom, igen — Andover, Mass.

— Miért fájdalom?

— A világ legunalmasabb helye — hallott-e már Uncle Tom's Cabin-ról?

— El is olvastam gyermekkoromban.

— No lássa. A szerzője odament meghalni.

— Mi pedig élni akarunk!

— Azért jöttünk New-Yorkba.

— Remélem, maga is ezért van itt?

— Feltétlenül.

— Kitűnő, azt hiszem Florence, mi nagyszerűen értjük egymást Mr. Magnussal!

— Azt hiszem én is.

— Tehát hová akar menni, mi megmutatjuk az utat!

Magnus ismét a térképét vette elő.

— A Nassau-Streetre, — mondta.

Ezekre a szavakra a két leány elkezdett ugrándozni és tapsoltak mind a ketten.

— Mesés, nagyszerű! — kiáltották egyszerre.

— Mi bajuk? — kérdezte Magnus önkéntelenül.

— Semmi bajunk sincs, jó órában legyen mondva, — tiltakozott élénken Blanche, — de magának örült szerencséje van, mondhatom.

— De még milyen! — szekundált Florence.

— Hogy-hogy?

— Jőjjön, jőjjön, utközben elmondunk mindent, de már nagyon késő s Mr. Osborn fejéhez vágja a hegedűmet.

— Engem pedig Mrs. Macaliff két óra hosszat állat

lábujjhegyen, köszönöm! Reméljük, tudja ki- és micsoda Macaliff.

— Fogalmam sincs.

— A Florence táncmesternője, — sugta Blanche, mialatt a nővére már karon is fogta Magnust és kivitte az utcára. Az eső kezdett elállni s álmos napsugár pislantott le erre az óriás hangyabolyra, amelynek Greater-New-York volt a neve.

A leányok Magnust jó tempóban vitték magukkal, azt sem tudta hová, de ő csak velük tartott. A dolog mulattatta.

— Minek örültek előbb olyan nagyon? — kérdezte mégis.

— Még nem tudja? — felelte Florence. — Annak, hogy majdnem egy utunk van. Blanche zeneiskolája a Morris-Streetben van, én pedig tovább megyek Front-Streetig s onnét a Macaliff-féle táncakadémiába.

— Csak bizza magát teljesen ránk, — folytatta Blanche.

— Felülünk az „El“-re és néhány perc múlva ott vagyunk.

— Miféle járomű az az »El«? — kérdezte Magnus.

— Az Elevated Railroad, ami itt van az orrunk előtt, — magyarázta Florence.

Vigan beszélgetve és tréfálva a Ninth-Avenueig, majd a magasban száguldozó »El« 34-ik utcai megállójáig értek.

Magnus elővette pénztárcáját, de a lányok kivették a kezéből és megváltották a jegyeket mindnyájuk számára. Nem tartott soká és berobogott a vonat. Alighogy megállt, már indult is.

— Mi a maga foglalkozása? — kérdezte Magnustól kis idő múlva Florence Green utközben.

— Fogadjunk, hogy Mr. Magnus költő, — szólt közbe Blanche.

— Fogadjunk, hogy nem az, — vágott vissza Florence.

— Mibe fogadjunk?

— Egy doboz csokoládéba.

— Nem, de van egy ideám, Blanche. Ha megnyerem a fogadást, én kérem meg Mr. Magnust, vigyen el engem egy szép kirándulásra, például a Hudsonon, West Pointig, vagy Newburgba, ha pedig te nyered meg, akkor...

— Rendben van, — helyeselt Blanche és Magnushoz fordulva kérdezte: — Eltaláltam?

A leány oly őszintén, bizakodón tekintett reá, hogy előre sajnálta elkerülhetetlen csalódása miatt. Azért így felelt:

— Nem egészen. Az én költeményeim ugyanis nem versek, nem rimelnek, nem jelennek meg sem ujságokban, sem könyv alakjában, de még szívhez sem szólanak, és mégis költemények; az én szememben legalább azok...

— Nagyon különös költemények lehetnek ezek, — jegyezte meg Florence kissé neheztelve, mert észrevette, hogy Magnus segíteni akart a nővérenek.

— Tudják mit? — szólt Magnus,

— elvágva a gordiusi csomót — megkérem mindkettőjüket, hogy mutassák meg nekem a Hudson! Jó lesz?

— Nagyszerű, kitűnő! — kiáltották örömteljesen a leányok. A helyzet meg volt mentve és Florence vonásai kiderültek.

A vonat megállt.

— Rector-Street, — szólt Blanche, — szálljon le gyorsan Mr. Magnus, mert még lekésik!

Magnus felugrott és kisietett a vonatból, amely már tovább is indult. Visszanézett s a leányok kedvesen integettek neki zsebkendőjükkel.

— Egyszerűen elragadók! — gondolta magában.

V.

Magnusnak, mikor elhagyta Max Pearson dolgozószobáját, pillanatnyilag nem volt egyéb vágya, mint jó ideig magára maradhatni gondolataival, hogy még egyszer végigélje azokat a felejthetetlen pillanatok, amelyeket ezzel a nagyszabású, széles látókörű ember társaságában eltölthetett. Minden idege remegett, amikor kilépett az utcára s a szeme sugárzott a boldogságtól. Így tehát meg volt vetve jövőjéhez az alap és

gróf Pálffy László.

Márton Ferenc rajza.

igen rövid időn belül hozzá is láthatott Isten segítségével a nagy, az igazi, a határtalan munkához!

Rövid pillantást vetett térképére, keresve a legközelebbi helyet, ahol kikerülve a tömeget, zavartalanul szentelhetné magát belső világának. Nem volt messze a Battery, a nagy park annak az óriás szigetnek a déli csucsán, melyen New-York épült. Nehány perc alatt a Beaver-Streetbe ért s onnét már csak nyolcszáz lépésnyire volt a Battery.

Magnus nem nézett sem jobbra, sem balra, mitsem törődött az egész kikötőre nyíló pompás kilátással, hanem játszó gyermekek és tereferelő nurse-ök rajain átvágva magát, elhagyottabb sétautra bukkant, ahol egyik, még le nem foglalt padra dült. Időközben egészen megszűnt az eső s a párás levegőn át melegen rásütött a nap a virágos bokrokra.

Előrehajolt, fejét két kezébe támasztotta és visszagondolt a Max Pearsonnal folytatott beszélgetésre. Ismét látta maga előtt a szélesvállu, rézbőrű negyven éves férfit, aki, amint belépett, éppen átfutotta a hozzá intézett ajánló-levelet, aztán sulyos léptekkel elébe ment és hatalmasan megrázta a kezét. Amint a szemébe nézett Pearsonnak, már is érezte, hogy egészen más emberrel van dolga, mint Pohlman volt és mivel feltette, hogy Pearsonnak sincsen sok ideje, minden bevezetés nélkül elmondta, hogy miért jött, milyen kísérletekkel foglalkozott eddig, milyen eredményt ért el és milyenek voltak nézete szerint a kilátások.

Pearson leültette, megkínálta cigarettával és vele szemben helyetfoglalva, rövid kis pipára gyújtott, amelynek füstjébe egészen beburkolózott, úgy, hogy néha pillanatokra eltűnt az alakja. Magnus folytatta előadását. Szerényen megemlékezett az Egyesült Államok kormánya ajánlatáról, de egyszersmind határozottan kijelentette, hogy szellemi tulajdonától csak végszükség esetén volna hajlandó megválni, mert egynek érzí magát eszméivel, amelyeket saját maga akar megvalósítani. Beszélt a Tensional csodálatos expanzivitásáról, előállításának költségeinek csekély voltáról, a mindenféle rendelkezésre álló nyers-anyag könnyű hozzáférhetőségéről, majd rátért a gyakorlati értékesítési lehetőségek egész sorozatára. Említést tett új erőgépeinek magakonstruálta modelljéről, nyílt őszinteséggel utalt a modellnek még kétségtelenül meglévő hibáira, amelyeket azonban az első nagy géppel végzett kísérletezések után okvetlenül ki lehet küszöbölni, valamint nem hallgatta el azt a nézetét sem, hogy a Tensional — a motornál való alkalmaztatásától egészen eltekintve — mindazon esetekben hivatva volt fontos és hatásában most még ki sem számítható szerepet betölteni, ahol arról volt szó, hogy nagyobb vízmennyiségek lehető rövid időn belül kiszoríttassanak. Végül, felbátorítva Pearson látható érdeklődése által, Magnus kifejtette gondolatait a létesítendő telep és annak berendezése tekintetében is.

Mikor befejezte előadását, Pearson néhány percig hallgatott. Elővette töltőtollát és egy előtte fekvő papírra vetett néhány számot. Azután az asztal szélén kikopogtatta a pipáját.

— Köszönöm, Mr. Magnus, — szólt egyszerűen, — hogy rámgondolt. Biztosíthatom, hogy bennem nem fog csalódni. Ha a készüléke s a modelljei, amelyeket mi-

előbb látni kívánok, fedik azt, amit Öntől e pillanatban hallottam, — megjegyzem, nincs okom, hogy ebben kételkedjem — rendelkezésére bocsátok Önnek annyi pénzt, amennyi szükséges és ha kívánja, kitűnő, elsőrendű szakférfiakat is, akikben teljesen megbízhat s akikkel disponálhat belátása szerint. Ön adja a szellemi, én adom az anyagi tőkét a vállalathoz, ennél fogva természetesen, hogy a haszon is egyformán illessen bennünket. A vállalat szellemi vezetése teljesen és minden korlát nélkül az Ön kezében lesz, a kereskedelmi részt viszont magamnak tartom. Elfogadja?

Magnus nem tudta, hová legyen az örömtől és a boldogságtól. Mindez olyan volt, mintha nem is volna igaz, mintha álom volna csupán, amelyből hirtelenül föl kell majd ébrednie s még pedig nem is ott, Max Pearson dolgozószobájában, hanem Szent-Györgyön, nyomorult kis szobájában, gróf Ezwegh kapitány szadzadánál... De nem volt álom, csak meg kellett szoknia azt az ismeretlen érzést, amikor egyszer beüt a szerencse. Fölkelt, Pearsonhoz lépett és szótlánul kezét nyujtott neki. A másik melegen megszorította.

— Ma délután el kell utaznom, — szakította félbe Pearson a pillanatnyi csendet, — még pedig, sajnos, elég messzire. San-Franciscóban van egy balaszthatatlan vasuti ülés és nagy érdekek fűződnek hozzá, hogy személyesen résztvegyek. Bárcsak egy napot töltök ott, mégsem jöhetnek vissza tíz nap előtt s miután ma augusztus 28-ika van, szeptember 7-ike előtt alig lesz lehetséges, hogy visszatérhessünk mai beszélgetésünkre, illetve, hogy megnézzem modelljeit és egyéb terveit.

Ez az ujság észrevehetőleg lejjebb hangolta Magnus nagy boldogságát, amire Pearson kedvesen megjegyezte:

— Magam is jobb szeretném, ha még ma tudnánk végleg megállapodni mindenben, de hazajövetelem után, remélem, azonnal hozzáláthatunk a közös munkánkunk! Még ma üzenek egyik mérnökömnek, Emmersonnak, lépjen Önnel érintkezésbe megfelelő helyiség végett, ahol modelljeit és egyéb kincseit felállíthatja.

Pearson feljegyezte Magnus címét, aztán bucsuztak. Utóbbi már az ajtóban állt, mikor Pearson mégegyszer visszahívta.

— Nem tudom, van-e pénzre szüksége ebben a pillanatban? — kérdezte, — ha igen, parancsoljon velem...

Magnus megköszönte Pearson előzékenységét, de kijelentette, hogy egyelőre el van látva mindennel.

Ez volt az a nagy esemény, amelyről azt hitte, hogy a legfontosabb fordulatot jelenti életében, s amely meg fogja hozni számára a sikert, az érvényesülést...

Amint ott ült a Battery parkjában és belenézett a napos, párás levegőbe, lassan-lassan hatalmas gyártelep emelkedett ki a talajból, nyulánk kémények füst-felhőket löktek ki magukból, zakatoló óriás gépek körül ezer meg ezer munkás sürgött-forgott, maga pedig, fehér vászonzubonyban, tágas kísérleti csarnokában, dolgozóasztala előtt állt mérnökei és rajzolói közepette. Azután látta, amint szép, vadonatúj motorjai kikerültek a gyárból, újfajta mozdonyok vonatokat maguk után szédítő sebességgel a leghosszabb vonatokat és új turbinákkal felszerelt hajókolosszusok fele időben tették meg az utat a két világrész között. De ezek a képek

CAPHOCAL

a legjobb
TAP =
SZER

kicsinek, nagynak, egészségesnek, betegnek.

is eltűntek szeme elől s bokrok és virágok mögött egyszerre csak gyönyörű kastély emelkedett ki a fák között, kissé olyan, mint amilyenben lakott, amikor még egészen kis fiú volt s az apja még élt. Szép fogat állt meg a kastély feljárója előtt és filigrán, bájos női alak szállt ki belőle és most feléje fordította az arcát és megismerte . . .

— Livia! — kiáltotta halkán, s a szeméhez kapott. Aztán ismét odanézett abba az irányba, ahol ezeket látta, de a kastély, a fogat, a nő, minden eltűnt s nem maradt ott egyéb a virágos illatos bokroknál . . .

Akik oly soká száműzve valának szívéből: bizalom, életkedv, vidámság, mintegy varázsütésre visszatértek s ő, aki eddig kerülte az embereket, magához tudta volna ölelni az egész világot.

Ruganyos léptekkel bejárta a Batteryt, a parthoz érve, pillanatra megállt és mohón szivta magába az üdítő tengeri levegőt, gyönyörködve az előtte elterülő mozgalmas kikötő festői képében, majd ismét a város irányába indulva, csakhamar belekerült a Broadway szédtő déli forgalmába. Ment, ment cél nélkül és itt-ott megállva valamely pazar berendezésű kirakat, vagy valószínűtlen magasságú épület előtt, amikor egyszerre csak beleütközött Bob Warfieldba, aki egy műkereskedésből jövet, éppen föl akart szállni várakozó autójára.

Magnus önkéntelenül megemelte a kalapját, mire Warfield, aki már félig bent állt a kocsijában, ismét leszállt. Magnus megállt.

— Örülök, hogy látom, mert el sem búcsúzhattam Öntől a hajón, — szólt a festő széles mosollyal. — Már pedig a részemről történt közeledés után legelembib kötelességem lett volna.

— Még különös viselkedésem után is? — kérdezte Magnus nevetve.

— Még azután is, — hagyta rá Warfield; — ha egyébként akkoriban meg is lepett a dolog, ma már mindent értek és őszintén bocsánatot kérek toladósomért.

— Szót sem érdemel, — felelte Magnus tréfásan, majd hozzá tette: — nem hittem volna, hogy annyira érdeklődjenek szerény személyem iránt, hogy még szikratávirón is tudakozódjanak felőlem.

Warfield meglepődött.

— Ön tudja? — kérdezte.

— Igen, — felelte Magnus egyszerűen. Többet nem akart mondani, mert ezek után nyilvánvaló volt: Miss Barker nem említette hozzá tartozói előtt, hogy őt megszólitotta.

A festő pillanatig habozott, mintha gondolkozna valamin.

— Nem akar velem villásreggelizni? — kérdezte azután. — Magam vagyok s mivel úgy látom, hogy már nem gyűlöli az embereket annyira, mint a »Deutschland«-on . . .

Magnus tiltakozott, a másik nevetve fölszálásra kényszerítette s a következő pillanatban elindult a villamos autó, amely aztán már csak a Waldorf-Astoria előtt állt meg.

Bizony összeszorult a szíve a szegény kis huszártisztnek, amikor legelőször életében betette lábát olyan helyre, mint amilyen a Waldorf-Astoria volt. Ő, akinél eseményszámba ment, amikor egyszer, még akadémikus korában, egyik rövid budapesti tartózkodása alkalmából, a Hungáriában vascsorázott Maróthy barátjával: a gigászi amerikai hotel halljában teljesen jelentéktelennek és igen kényelmetlenül érezte magát.

(Folytatjuk.)

báró Podmaniczky Endre, cs. és kir. kamarás, nyug. honvédtiszt és orsz. képviselő és fia, báró Podmaniczky Attila, hadnagy a 8. honv. h. ezredben.

Uher felvétele.

VERSEK.

Irta Emőd Tamás.

VÉN RÓMAI LEVELE.

Sasok repdestek a tenger felett ma
És partra léptek az új légiók,
Vén szolgád, Róma, fiatalos szívvél
Lesi a friss hírt meg a régi szót;
Gonosz táj ez, hideg táj, félvad ország,
Rossz házigazdák a hispán hegyek,
Óreg szolgád örömmel hallja, Róma,
Hogy a Cézárnak fia született.

Be jó lehet most otthon melegedni!
Mi itt falvakkal fűtünk, hogyha fagy, —
Vörös a tűz, a vér, a tőr, a tóga,
Vörös a tábor, a tenger, a nap;
Vörös perpatvar ágál a seregben,
— Égetőbb kérdés, Rómám, lehet-e? —
Hány font vajjon már az isteni gyermek?
Szépül? A szeme kék vagy fekete?

Ha megnő, jogra, Cézár, ne tanítsad,
Meddő dekórum és mérő szabály,
Görög zene, virág, bor, asszony és tánc
Gyönyörködtesse, hogyha szíve fáj.
Ő csak szeressen; itt, Ibériában
Függék, fehérek és forrók a nők,
Márványra cseppent vér a szüzek ajka, —
Ide küldd, Cézár, ha majd nagyra nőtt.

A bucina danol már. Itt az este.
Orcus ködöt fuj és a fény kihál;
Üzend meg, Rómám, nem nyugós a gyermek?
(S mi van Pompejus légióival?)
Holnap megyünk a hispáni hegyekbe
És lándzsavastól zúg-zeng a világ
Herkules két nagy oszlopáig. — Ave!
Csókoltatom a Cézár kisfiát.

HAMELN.

Száz éve mult, hogy elszunnyadt a város
És monda lett már, hogy nagyregeen élt,
S a kékszemű hercegnők ablakán át
Rokka-dal pörgött és spinét zenélt.

Száz éve mult, hogy nem nyitnak a ménták,
Csak a csontkertek mély illata nő,
S a fehér pávák márványkútja helyén
Fehéredik a márványtetető.

Száz éve mult, hogy itt járt a varázsló,
S egy este zengő ezüst sípba fujt,
Kilencszáz kis hercegnőt vitt el innen, —
Azóta álmatlan flótázik a mult.

Száz éve mult, hogy elszunnyadt a város
És úgy hangzik már, mint egy nagy mese:
Kilencszáz kis hercegnőt vitt el innen
A monda koldus, bús énekese . . .

bajszai Vojnits Sándorné hároné, felsőpulyai Rohonczy
Constanza.

Strelisky felvétele.

Orgonailat.

Irta Lőrinczy György.

Már elmúlt délután négy óra s még senkisémmozdult az asztal mellől. Olykor kitekintgettek a nagy ablaküvegen és mogorva kedvetlenséggel nézték az utca őszi nyirokját, a lomha esőt, ami mind együtt ráfeküdni látszott a városra, sőt az asztaltársak vidám lelkére is.

Az Aranykerék ebédlő-termében már a pincérek a székeket rázták és a tányérokkal csörömpöltek, hogy a törzsvendégeket megmozdítsák, de azok meg sem mocantak. Keveset beszéltek, mint az együttélő emberek, akik kifogytak a témából. A mai höfört már letárgyalták, eleinte bizakodó kedvvel, mely azonban mind komorabbra fordult, mikor azok emlegetésére került a sor, akiknek az offenzíva, a visszavonulás az életükbe került. S amint elméláztak, a terem füstfelhői között valami lidérc árnyékalakja imbolygott. Valami torz, ami a háboru ördögének látszott előttük. Gáthy, a szobrász, apró alakokat gyurt kenyérbélelől. Nagyon hasonlítottak Cadornához, Sarraillhoz, Szurmayhoz, Kövesshez. Egy képviselő is ült az asztalnál. Miután elmondta, hogy a miniszterelnök tegnap nagyon jókedvű volt a klubban, egyszerre ráncokba szedte a homlokát és elhallgatott, mintha a többi valami államtitok volna, aminek az őrzését éppen egyesegyedül csak ő rája bízták. Gubát, az ujságíró, fanyar volt, és a sajtóirodát szidta: Lekenyey pedig, a törvényszéki bíró, már a harmadik szivarra gyujtott és a régi jó havannákat a legenda kegyeletos hangján emlegette. De általában valamennyinek máshol járt az esze. Gubát cigarettát sodort és e közben for-

Alapítva 1862.

CUENDET CONSTANT

svájci órás

Budapest, IV., Kígyó-tér 5. szám.

Az órás szakmát felölelő összes zseb-,
nipp-, fal- stb. órák raktára. :: :: ::

KARCSATTÓRÁK. JAVÍTÁSOK. KATONAÓRÁK.

ditani akart a csöndes unalmon, mely már-már erőt vett rajtok.

— Voltaképp számárság, — szólt — hogy az ember igyengedi magát lenyügöztetni. Mi közöm nekem az esőhöz?

— A szobrász csak gyurta a szobrot és oldalt Gubátra pislogott, némi szelid gunnyal.

— Persze. És a háboruhoz is. Mi közöm a világhoz?

— Hát nem igaz? — harsogott Gubát. — A világ tele van szép lánnyal, szép asszonnyal. Van muzsika és pezsgő, ballet és képtár. Az ember élhetne a szépség gyönyörének. S ahelyett kimennek a lövészárókba és egymást mészározzák. Az istenek megőrültek.

— Azt hiszem, — szólt közbe csöndesen Lekeney — hogy egy kicsit bolondokat beszél, Gubát.

— Nem is akarok bölcseségeket beszélni. Megcsömörlöttem a bölcséktől, akik háborút csinálnak. Megaktákat, tárgyalásokat és szakértői szemléket. Marhaság. A legokosabb ember Mohamed volt. Neki elég volt egy Isten, de háromszáz asszony is kevés. Meg Barbassu nagybátyám, a zseniális tengerész.

— Hát azt megint hol vette?

— Én nem vettem. Ucharid írta meg. Hallja, a legszebb regény, amit világeletemben olvastam.

— Nono. . .

— Nem nono, hanem nonono. . . Persze, a törvénytörő bölcsék mindenféle detektivhistóriákhoz szoknak. Mit érdekelné a nagyszerű Barbassu a nagybani aktafuvarosokat!

Lekeney elpirult bosszuságában. De nagyot nyelt, a szivarfüstöt erőteljesen széjjelfújta és kissé szurós szemmel nézett az újságíróra. A képviselő jóízűt nevetett, de a nevetését hamarosan visszafojtotta és feddő hangon szólt:

— Gubát, ma megint gonosz vagy. A bírói lelkiismeret. . . Az ítélő bíró. Tudod, mégis egy kis kimélet is megjárna. Bizonyos esetekben.

De Lekeney már tréfára fordította a dolgot.

— Ejh, elég abból a tárgyalóterembe. Inkább mondja el, Gubát, mit is csinált az a . . . hogy is hívják?

— Barbassu. Igen. Oncle Barbassu. Barbassu nagybátyám. A szerelem bölcsé. A világtörténelem legnagyobb vívője.

— Hogyan?

— Hogyan? A derék Barbassu az egész életét a tengeren töltötte és bejárta a világot. Nem afféle operettstílusban, mint teszem azt a gyámoltalan Henry márki a Cornevillei harangok című könnyű étudeben, hanem bejárta százszor, kétszázszor, vagy ezerszer. Szóval minden esztendőben.

— Ezer évig élt?

— Örökké fog élni. Neki minden kikötő egytől szerelmi kikötő volt. Minden parton feleségül vette a legszebb leányt. Minden tengerparti nagy kikötővárosban volt egy törvényes hitvese. Persze, jó messzi egymástól, hogy az egyik a másiknak soha hírét se hallhassa. Összesen huszonnégy törvényes hitvese volt. Képzeldék: ugyanannyi otthon. Mindenütt másféle életviszonyokkal és gyönyörökkel.

A szobrász, a kenyérszobrai fölé hajolva, irigyen csóválta a fejét.

— A gazember!

Gubát föl pattant.

— Miért lett volna gazember? A legbecsületesebb ember volt. Igen. Az egyetlen, aki igazi életet élt. Ha a bengáli hitvesével jóllakott, vagy az megbetegedett, áthajózott Új-Foundlandba, vagy San Franciscóba. Minden feleségéhez hű volt. Mert mindenik az egyetlennek hitte magát. Nem okosabb-e így élni? Mi harminc éves korunkban elveszünk egy városi szépséget, vagy egy fa-

lusi ártatlanságot, aki az első gyerek után megbetegszik. Vége a szerelemnek. Vége az életnek, vége mindennek. Az Isten nem azért teremtett orchideát, gyöngyvirágot, liliumot, hogy örökké egy kis filigrán szarkalábat szagolgassunk! Barbassu mindenütt más illatot élvezett. Orgonát, ylang-ylangot, ibolyát. . . Ah! Barbassu! az illatok királya!

Rajongva sóhajtotta a szerelem nagy kalózának a nevét. Barbassu! És valamennyien titokban, halkan, utána rebegték: Barbassu! Elbámultak, szanaszét, ki, az ablakon. Az utcán silhouettek suhantak el, esernyő alatt és a sárgás lámpafényben karcsu, formás női lábak tűntek föl, amint vigyázva tipegtek a nedves, ködös és nyirkos alkonyatban. Az asztal fölött szerelmi víziók lebegtek és a képzeletükre szálltak. Az arcukon és a szemükben vágyak lobbantak föl s benső, elfojtott izgalom gyuladt ki. Csak a képviselő tett úgy, mintha közömbös maradt volna az általános lángolásban.

— Régimódi csalafintaság, — szólt hidegen legyintve. — Elvégre Budapesten annyi szerelmet kap az ember, amennyit akar. Főleg azért a földgömböt tele poligámiázzni!

Lekeney feszengett a székén. Majd letette a szivarját, fölkapta a botját, kalapját, felöltőjét és bucsuzott.

— Szervusztok! No, Gubát, Isten vele! Nagyon kedves volt ma. A Barbassu-mondával. Igen.

Sietett ki az étteremből és az ajtóban nagyott lélezett. A körülötte hullámzó embertömeget észre sem vette. Abban a másik hullámszásban merült el, ami a lelkében viharzott.

— Igen, ez a sors, az élet, a szerencse — gon-

szentmiklósi és óvári gróf Pongrácz Vilmos.

dolta. — Az egyiknek huszonnégy otthon, huszonnégy meleg fészek. Huszonnégszeres változata a szerelemnek. Az asszony lángolásának, ölelő karjának s mindannak a gyönyörnek, amit a nő adhat. S a másíknak semmi. Semmi . . .

Lekenyey már közel járt a negyvenhez. S most, mikor ezen a negyven éven gondolattal átrepült, az emlékek izgalma, mint valami hajtó villámáram üzte, hajtotta előre. Nem is tudta, hogy szinte rohanva törtet a tömegben. A tusából, amit Barbassu regénye benne földidézt, egyetlen igazi szerelmes emléke bontakozott ki és többször, majdnem lihegve, sóhajtott:

— Adél! . . . Adél! . . .

Adél. A szóke, az édes, a lángoló szép Adél. Aki évekig lekötötte. Akiról évekig meddőn álmodott. Most el akarta üzni az emlékét és a képviselő cinikus megjegyzését idézte föl. Igen, Budapesten annyi szerelmet kap az ember, amennyit akar. És ő sokat akar. Most, mindjárt, még ma. Ölelni, csókolni, égni! Sorra vette minden könnyüvérű, kacér asszonyismerősét. Virágkereskedést, ékszeres boltot keresett. S egyszerre, mintha megbénult volna a lába, megállott. Jobbra nézett. Egy drogéria ajtaja előtt állott s onnan hatalmas, erős, átható illat ömlött feléje. Tömérdek illat, összekeveredve, de ő csak egyet érzett belőle; az orgonát. Mohón szívta be. Orrcimpái úgy dolgoztak, mint a paripáé, mikor ágyudörgést hall.

— Adél! Adél! — sóhajtott.

Az ő illatát érezte az orgonában. Valaha együtt, közösen, mindig az orgonát használták. S most, lázas fölhevülésében úgy érezte, hogy az Adél haja, keze, zsebkendője itt van mellette. Hogy simogatja, mint akkor, hajdan. Szinte újra érezte egyetlen szerelme minden gyötrődését és gyönyörét, s a képviselő szerelmeit egyszerre elfelejtette. És Barbassut is, a maga huszonnégy hitvesével. Az orgonailat elárasztotta a lelkét. Bement a drogériába és megvett egy üveg orgonát. Fölbontotta és végiglocsolta vele magát. Azután, mintha Adéllal ölelkeznek, sietett, rohant előre. A lányok és asszonyok visszafordultak és utána néztek. S Lekenyey úgy érezte, mintha az Adél szépségét, haja és karja illatát hordaná magával, és mintha mindenki, aki mellett elhalad, elvinne abból valamit. Az orgonailat úgy szállott végig az utcán, a tömegben, mint láthatatlan füstje annak az áldozati tűznek, amit a szerelem mindenható mámorának gyujtott.

gróf Széchényi Gusztáv bej a Marmara partján.

HAJNALI LÁTOMÁNY.

*A fák mögül feljött a hold:
vörös köd uszott át a kerten,
árnyékok estek kékre verten
s nagymessziről egy eb csaholt.*

*Az éj fogott, mint egy rabot:
arcom fehér volt s holtra mázolt,
a kalapom sötétén gyászolt
s kezemben megdermedt a bot.*

*A hold még égett messze lent,
mikor hajnalban megjelent —
s látta, hogy dobta rám a hurkot;*

*látta csodás, fehér kezét,
mikor a szívem téple szét
s vérem a nedves füre csurgott.*

BARDÓCZ ÁRPÁD.

HA . . .

*Ha engem szeretnél,
Sohasem nevetnél.
Mint a síró felhő:
Mindig csak könyeznél!*

*Ha engem szeretnél,
Nyugodni sem tudnál.
Csillagfényes éjjel
Felőlem álmodnál.*

*Ha engem szeretnél,
Dehogy hagynád másnak,
Könyes ölelések
Végtelen sorának!*

*Ha engem szeretnél,
Akkor boldog lennék . . .
Ölelő karokban
Bút, könnyet felednék.*

PALOTAI ÉVA.

SZOMORU FEKETE SZEMEK.

*Ma két szem mélyen a szemembe nézett
S megsimogatta lelkemet.
Mért hogy e két szem lágy melegje most már
Az enyém soha sem lehet?*

*Már késő, késő más szemekbe nézni:
A vágyaim szegény rabok,
Tarlott mezőkön bandukolva járok, —
Szelid szemek, ne hívjatok!*

*Valaha régen kellett volna jönni
At messzeségen, bérceken,
Az ifjúságnak rózsás hajnalában
S talán más lenne életem.*

*De így van, így lett, elkerültük egymást,
Két álmodó eltévedett, —
Megjárt utaknak ajtaja bezárult
És visszamenni nem lehet.*

RADVÁNYNÉ RUTTKAY EMMA.

herceg Windisch-Graetz Lajos, közlekedésügyi miniszter.

A Járás

Cimképünkhöz. József főherceg mindig aktuális. Nagyon szeretjük a vitéz nádorivadékokat és ez elég magyarázat arra, hogy sokszor gondolunk rá. És róla nem is tudnánk hivalgó szóképeket írni; sulyának kell lenni minden sornak, mellyel őt megbecsüljük. A szívünkhöz nőtt és szeretjük, — eddig van, de ebben benne is van minden: hála és ragaszkodás és az a meleg, jóleső érzés, ami a neve említésekor lelkünkre árad. A művész rajza talán még akkor készült, amikor József a Kárpátok falán állt őrt és most, amikor egy rajongó szívű fiatal leány könyvet írt róla, már tul van Doberdó poklán Buda hercege. Hősi tettek láncolatosa: ez az ő szerepe a világháboruban és a *Jákó Margit* könyvének lelkes fejezetei igaz krónikája a derék hadvezér tetteinek. Erről a munkáról esett talán most a tekintetünk Kandó László művészi rajzára? Nagyon szeretjük a nádorivadékokat, — eddig van és irásnál, képnél közelebb hozza őt hozzánk a szive, mely, tudjuk, holtáig a miénk.

*

Windisch-Graetz Lajos herceg. Most, hogy a szabadságharcban oly nevezetes szerepet játszott osztrák tábornagy unokája magyar miniszterré lett, nem érdektelen a sárospataki várur életéből egyet-mást elmondani. Windisch-Graetz Lajos herceg 1882-ben, Krakóban született, mint Windisch-Graetz Lajos herceg, volt hadsereg-felügyelő és Desseffy Valéria grófnő fia. Gimnáziumi tanulmányait Kassán, az ottani premontrei főgimnáziumban, mint magántanuló végezte. Atyja, a konzervatív osztrák érzelmű osztrák főúr fia nevelését a 90-es évek közepén egy hazafias érzelmű katolikus papra, Gruska Lajos sárospataki plébánosra bízta és a fiatal herceget, mint első gimnázistát, e szavakkal adta át neki: »Főtisztelendősed neveljen fiamból, mint a magyar főrendiház leendő örökös tagjából, jó hazafit, ki a magyar nemzet nyelvét érti, hogy ne legyen olyan helyzetben, mint én, aki, ha a főrendiház ülésén résztveszek, valamelyik szomszédomtól kell megtudnom, hogy igennel vagy nemmel kell-e szavaznom. Gruska Lajos helyzete nagyon nehéz volt. Az öreg herceg

ugyanis nem egyszer kifogásolta, hogy a magyar nemzet történetét a nevelő nem az ő nézete szerint adja elő, Gruska lelkész azonban inkább kérte felmentését állásától, semhogy ő II. Rákóczi Ferenc és az 1848/49-iki szabadságharc történetét meghamisítva tanítsa. A szigorú katona csak akkor nyugodott meg, amikor a vezérfonálul szolgáló Horváth Mihály-féle »Magyar nemzet történetét« más két kiváló munkával hasonlították össze s mindkét történeti munka igazolta Gruska nevelő állítását. Sárospatak ura kezdetben tengerésztiszt akart lenni, atyja kívánságára azonban, a katonai iskolák elvégzése után, 1903. évben, Krakóban tüzéradnagy lett. A tüzérségtől nemsokára áttétette magát az akkoriban Budapesten állomásozó 16-os huszárokhoz, ahol csakhamar az ezred első lovasa lett. A hadiskolát is jó eredménnyel végezte. 1905 elején szabadságoltatta magát és világművi utra indult. Az utazási tervben Japán és Mandzsúországra is benne volt és bár ez utóbbi helyen javában folyt az orosz-japán háború, a herceg Karbinba sietett. Itt hirtelen elhatározással őt kísérő barátjától és kíséretétől elbucszott, lovat szerzett s minden fegyverzet nélkül csupán khaki ruhában, köpenyegget s néhány napi élelmet véve magához, utána lovagolt a Tün-ling és Kai-juen vidékén mindinkább előnyomuló japán hadseregnek. Ez a veszedelmes kirándulása a mandzsúországi harctéren tizenöt napig tartott, ezalatt ruhát, csizmát sem válthattott, míg egyszer csak a japáni előőrsek elfogták. Kis hujja, hogy kémnek nem nézték és rövid uton nem végeztek vele, ám a japáni hadsereg mellett levő osztrák-magyar attasé igazolta kilétét, mire tisztí becsületszavát vették, hogy nem fog egyrészen sem harcolni. A herceg nagy kerülővel Tokióba ment, ahová veszedelmes kirándulásának híre már megérkezett. Az osztrák-magyar nagykövetségen való jelentkezése után még egy hónapig tartózkodott Tokióban és a mikádónak is többször vendége volt. 1906-ban visszatért világjáró körutjáról. 1907 őszén megnősült, Andrássy Natália grófnő Mária nevű szépséges leányát vette nőül. Házasságából két fiú, Lajos és Vince herceg, születtek, valamint két leány, Mária és Gabriella hercegnők.

Markó Miklós.

*

Az ótátrafüredi Grand-Hotel január 20-án, vasárnap este, vidám zajtól volt hangos. A béke szép idejére emlékeztető pompásan sikerült bált rendezett az ótátrafüredi fiatalság a Grand-Hotelben, melynek zsufolásig megtelt nagytermében a késmárki cigánybanda zenéje mellett hangulatos parázs szép multság kerekedett. A budapesti civil-táncosok hatalmas gárdáját a közeli katonai szanatóriumok tisztí fiatalsága egészítette ki s mintha csak élő cáfolatul akart volna szolgálni az entente-lapok híreszteléseinek, a háború negyvenkettedik hónapjában a béke legvidámabb farsangját megszügyenítő jókedvvel mulatott az egész társaság, gond és aggodalom nélkül, a békés jövőbe vetett reménységgel.

A téli sportok kényszerű szünete alatt természetesen más szórakozást találtak ki Lomnicon is. A Palotaszálló közönségének fiatalsága vacsora utáni „Mondschein-parti“ — mi a megfelelő magyar neve? — rendezett a szomszédos Matlárházára. A társaság a közeli erdei tisztáson burgonyasütés és gitárpengetés mellett élvezte a csodaszép tátrai éjszakát, melynek világító lámpása, a hold, mosolygós arccal gyönyörködött a tarka shálokba és nehéz szveterekbe burkolt filzcizmások vidám seregében s kíváncsian pislogott szerteszt az ezüsttel teleszórt fenyveseken, melyek fölött komoran örködött a Magyarország homlokára helyezett diadém: a havas lomnici csúcs.

Közgyűlések.

Vasárnap tartotta kilencvenegyedik közgyűlését a *Nemzeti Kaszinó* gróf Zichy János v. b. t. t. elnöklésével, a nagyszámúban megjelent tagok élénk érdeklődése mellett. Az évi jelentést Illk Mihály titkár terjesztette elő, mely szerint a harmadik háborus év alatt negyvenhét rendes és egy rendkívüli tagot vettek fel, úgy, hogy most a kaszinónak 3 tiszteletbeli, 724 rendes és 8 rendkívüli tagja van. Az elmúlt évben 23 tag halt meg, ezek közül gróf Degenfeld Béla és báró Apor Sámuel altábornagy hősi halált haltak. A kaszinó könyvtára 288 kötetrel szaporodott, úgy, hogy a jelenlegi állomány 30,351 kötetre rug. Miután a közgyűlés a múlt évi zárszámadást helybenhagyta és a felmentvényt megadta, a jövő évi költségvetést állapította meg. A bevételt 417.065 koronában állapították meg, míg a kiadásokat 416,980 koronával hagyták helybe. Ezután a szavazatszedő, pénzügyi, leltári és könyvtári bizottságokat küldték ki. Miután még az alapszabályok tagfelvételére vonatkozó szakaszát akként módosították, hogy a jövőben szigorubb elbírálás alá fog esni egy tag felvétele, a tagdíjra vonatkozó szakaszt is módosították, melynek értelmében az eddigi 300 koronás évi tagdíj helyett 400 korona lesz a díj. A vasárnapi hitelesítő közgyűlést — most már negyedszer — nem fogja követni a hagyományos Széchenyi-lakoma és csak a folytatólagos közgyűlés keretében fogja Jankovich Béla v. b. t. t., volt kultuszminiszter a Széchenyi-émlékbeszédjét tartani.

Vasárnap délután tartotta 35. közgyűlését az *Országos Kaszinó* is sok száz tag részvételével. Az elnöki széket Wekerle Sándor miniszterelnök, a kaszinó igazgatója, nagy lelkes éljenzés és taps között foglalta el. A jegyzőkönyv vezetésére Sallay László dr.-t, jegyzőkönyvi hitelesítőül pedig Félix Antal dr.-t és Jekelfalussy Zoltánt kérte föl. Egyben kijelölte a szavazatszedő bizottság elnökéül Gerenday György dr.-t, a szavazatszedő bizottság tagjaiul pedig Robozi Kálmán dr.-t, Sebestyén Ödön dr.-t, Bolemann Ernő dr.-t és ifj. Kétly Károly báró dr.-t. Szent-Iványi Árpád indítványára Csathó Ferenc igazgatót három évi megbizással egyhangulag és nagy lelkesedéssel újra megválasztották a kaszinó igazgatójává. Tabódy József üdvözölte Wekerle Sándort, a kaszinó hosszu éveken át népszerű igazgatóját.

Az évi jelentést Fejér Lajos titkár terjesztette elő, mely szerint a tagok számában nagy változás állott elő, amennyiben 26 önként lépett ki és a katonák kilépése óta függőben tartott azokkal a tagokkal együtt, akik újból nem jelentkeztek, összesen 34 tagot töröltek. 217 új tag jelentkezett úgy, hogy a jelenlegi taglétszám 2227-re emelkedett. A világitás megszorítása 9348 korona megtakarítást jelentett a kaszinónak, míg a játékpénzeknél 35,280 korona, a szivareladásnál 4810 korona és a tagok szaporodása folytán 52,966 korona több bevétel volt. A drágaság következtében a kiadási tételek is ebben a mértékben emelkedtek. Miután az évi jelentést tudomásul vették és a felmentvényt megadták, a választásokra került a sor. A választmány tagjai lettek: *Fülepp Kálmán, Nagy Ödön, Percel József, Széchenyi Béla gróf, Apponyi Albert gróf, Éttető Ákos, Szilly Kálmán, Tarkovich József, Végh Arthur, ifj. dr. Wekerle Sándor, dr. Bársony János, Dóra Szilárd, dr. Nagy Emil, Szabó Nándor, Miklós Ödön, Lisznyai Damó Tihamér.* Választmányi pótagok lettek: dr. Juhász Andor és dr. Kuzmik Pál. A közgyűlést este társas-vacsora követte.

† Höfer Ferenc, altábornagy.

Höfer. Barátságos, nyájas arc, szelid szemek, be-szédes ajak, — ha civilruhában gondolod magad elé, kényelmes karosszékben, kedves, derűs nagypapának véled, aki csupa gyönyörű mesét mond az unokáinak. Ám az élet megréfalja néha utasait és öneki majdnem három esztendeig az volt a föladata, hogy lakonikus harctéri jelentéseket fogalmazzon, vagy legalább aláírja őket. Aggodalmas retirádák, ujjongó előretörések hírét az ő kezéből vettük. Ő mondta meg nekünk Przemyslt és ő tudatta velünk Galiciát. Nagy fehér papirosan piros betűkkel jó ismerősünk lett a Höfer név. Millió szív tengere hullámozott attól, amit vonalozott sorokba föléje irtak vérszínű mondatokkal. Az itthonlevőknek ő volt a háboru, amíg a háboru egyáltalán érdekelt az itthonlevőket. Később, amikor a nagy henger össze-omlott keleten, Bécsbe jött Höfer; a nevezetes generális messzebb került a háborutól és a háboru is egyre távolodott tőlünk. A hőferek pontosan megjöttek, de a császárvárosban talán már a tábornok sem volt kíváncsi rá, mit jelent ő a Hinterlandnak. Azután a neve is lekerült a plakátokról, csöndes katonai hivatalnok lett Höferből és a béke mosolygó istennőjét egyre közelebb éreztük a tűnő hónapok során. És most, hogy elment az utolsó nyugalomba, valahogy úgy tűnik nekünk, mintha a háborut is penzionálta volna az Idő, amely mindent megőröl. A harcosokat és a harctereket. A rohamoszlopokat és a lövészárkokat. A hur-rát rivalgó ajkak gyermekmeséket mondanak majd otthon, a lövészárkok helyén eke von szelid barázdát a föld termő ölébe. A Höfer név a világtörténet lap-jaira kerül, a való életbe pedig visszatér a pálmaágas gyermek, akit forró kábulatában négy évig nem akart ismerni a világ (k. v.)

**Platina-, arany-, ezüst-,
brilliáns-ékszerek,
órák, evőeszközök,**

ötösművek, ezüst használati és dísz tárgyakban dúsan felszerelt raktáram, úgy a helybeli, mint a vidéki t. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom. Kiváló tisztelettel

Sárga János cs. k. udvari szállító, ékszerész
Budapest, IV., Kigyó-tér 5. sz.

Cégtulajdonos: **Özv. Sárga Jánosné.**

Művészet az Operában. Nagyszabású művészetét rendez február 11-én, hétfőn a budapesti 1. honvédszázarend tisztikarának hölgybizottsága Fráter Jenő-nével az élén a m. kir. Operaházban, az ezred özvegy- és árvaalapja javára. A hangverseny iránt, mely nemcsak rendkívüli művészi, hanem nagy társadalmi esemény is, már eddig is nagy az érdeklődés.

Teák. báró Barkóczy Sándor cs. és kir. kamarás és felesége, fényesen sikerült teát rendeztek a Royal fehértermében. A fiatalság Radics Béla muzsikája mellett nagyszerű hangulatban táncolt. A táncban a következő leányok vettek részt: gróf Batthyány Lilly, Almásy Lilly, Bene Gizi, báró Luzsénszky Livia, báró Barkóczy Mária, Ordódy Mária és Vilma, báró Pongrácz Sarolta, báró Braunecker Mária, Steller Mária, báró Lévy Ida, Kiszely Hanna, Vezsenyi Margit. A rendező tisztet Kvassay László dr., báró Rudnyánszky Imre és ifj. báró Barkóczy Sándor töltötték be.

Vasárnap este zártkörű tea volt egyik belvárosi klubhelyiségben. A táncban a következő leányok vettek részt: Báthory Emmi és Kató, Brasch Lya, Buncel Daisy, Dvorák Baby, Gellért Ilonka, Fock Baby, Halász Gizi, Holló Márta, Hüttl Marietta, Jablonszky Mária, Klösz Ida, Mezey Pimpi és Mara, Novelli Mariska, Őszi Kató, Papp Klári, Tirscher Lili és Lenke, Tóth Marietta, és Yull Erika.

Piknik. Hétfőn pompásan sikerült pikniket rendeztek Lónyay Ferencék, Péchy Józsefék és Zlinszky Jánosék. A multság délután kezdődött, vacsorával folytatódott és tartott — ameddig csak manapság lehet. Ott voltak: Asszonyok: Beniczky Györgyné, Hajós Jánosné, Hódossy Gidáné, Keczer Gyuláné, Kiss Ernőné, Karlovszky Gézané, Lavotta Miklósné, Lóczy Lajosné, Lónyay Ferencné, Okolicsányi Gézané, Péchy Józsefné, Telbisz Károlyné, Tóth Elemérné, Zlinszky Jánosné, Leányok: Diescher Mici, Fábry Pipsi, Karlovszky Blanka, Keczer Babsi, Kiss Margit, Lóczy Baba, Lónyay Lili, Madi-Kovács Lili, Németh Mária és Erzsébet, Okolicsányi Márta, Péchy Angela, Telbisz Erzsé, Tóth Marietta, Zlinszky Kittu és Erzsé, Zlinszky Zsuzsa.

Eljegyzések. Destek Jenő a cs. és kir. 2. tiroli császárvadászezred főhadnagya eljegyezte Szénásy Magdát.

Urszini Kováts János, Nógrád vármegye tb. főszolgabirája, özv. Urszini Kováts Mihályné született nemes Mőser Jozefin fia eljegyezte komjáthi Horkovics Gyula földbirtokos és felesége született orosz-lányi Oroszlányi Etelka leányát, Antalkát.

Andrássy Géza grófné gyásza. Gróf Andrássy Gézanét sulyos gyász érte. Nővére, özv. Hohenlohe Egon hercegné született Kaunitz Marica grófnő 62 éves korában Prágában elhunyt. A megboldogult hercegnét e hó 23-án temették el nagy részvét mellett a Kaunitz-nemzetség neuschlossi családi sírboltjában.

Halálozás. Felső-eőri Cseresnyés László m. kir. honvédszáz ezredes, a 3. honvédszáz-ezred parancsnoka, a III. oszt. Vaskorona-rend lovagja, a katonai érdemkereszt tulajdonosa stb., a harctéren szerzett betegségében, hosszas szenvedés után 49 éves korában január 22-én Budapesten elhunyt. Az elhunytat Veszprémben, az alsóvárosi temetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

gróf Pongrácz Károly egyéves önkéntes káplár 1917. évi december hó 27-én, életének 21-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A holtestet Budapestről Nagykágyára szállították és ott 30-án a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Halálát édesanyja özv. gróf Pongrácz Vilmosné született Huszár Gabriella, gróf Pongrácz István és felesége, gróf Bolza Karola, gróf Pongrácz Jenő, Vilma és Vilmos mint testvérei és sógornője gyászolják.

A vasgyáros filmen. Ohnet György híres regénye, melynek bájos romantikája ott él mindannyiunk emlékezetében, már a második héten van az Uránia-színház műsorán. Az első héten oly páratlan érdeklődés nyilvánult meg a film iránt, hogy az igazgatóság a második hétre is műsorra vette. Vele együtt maradt műsoron a Dr. Hart naplója című izgalmasan érdekes filmjáték. Az előadások hétköznap 5, 7 és 9 órakor, vasár- és ünnepnap 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek. — A hét kulturális előadásai: január 31-én dr. Kőrösi Albin, a spanyol akadémia tagjának előadása Don Quijoteról és annak világhírű szerzőjéről Cervantesről, február 1-én d. e. 1/2, 12 órakor Garamszeghy Sándor szibériai előadása és a szibériai pásztortorjáték a Nemzeti Színház művészeinek közreműködésével, február 3-án d. e. 1/2, 12 órakor pedig B. Sándor Erzsé kamaraénekesnő hangversenye.

DIANA
ALABASTROM
PUDER

Egyenletesen, könnyen, simulékonyan tapad, a bőrt rugalmassá teszi, a ráncokat kisímitja.
Kapható mindenütt.

Főelárusítóhely: Diana Kereskedelmi R.=T.

Budapest, V., Nádor-utca 6.

Szászy Misi. Szászy Lajos és felesége, Hegyeshalmy Elly fia.
Gaiduschek Erzsé felvétele.

A temetőben.

Irta Kortsák Jenő.

Egy csendes, napsugaras őszi délutánon így szólt Teréz, az idősebbik nővér a testvéréhez:

— Szép időnk van, Linka. Vajjon hova mehetnénk sétálni?

Linka félrehuzta az ablakról a hófehér csipkefüggönnyt s kinézett az utcára. Két fiatal leány haladt arra. A vállukra fektetett keskeny rudon hófehér őszi rózsákból egy nagy koszorút cipeltek.

Linka a nevetgélő, himbáló léptekkel siető leányok után nézett s elgondolkozott.

— Menjünk a Farkasréti temetőbe, — mondta kis vártatva s kérdő tekintettel a nővére nézett.

— Nagyszerű gondolat, — kiáltotta örvendezve Teréz, az idősebbik nővér, — de melyik ruhánkat öltjük fel?

— Természetesen a sötétet, — felelte komolyan Linka.

Rövid gondolkodás után nekifogtak az öltözködésnek. Fekete, kissé zöldesre kopott ruhát vettek magukra. Ősz hajukat simára fésülték. Sokáig álltak a tükör előtt s a fekete bársonycokor fölébe, amely ünnepiessé és komollyá változtatta arcukat, nagy gondal ráillesztették kissé borzastollu francia kalapjukat.

— Nézd meg, hogy jól áll-e a kalapom, — parancsolta Teréz, az idősebbik nővér.

Linka kissé hátralépett s hosszú ideig figyelmesen vizsgálta a testvérét.

— Ma jó napod van, — szólt végre elégedetten. Még egyszer megfordultak a tükör előtt, azután elindultak.

Mikor a kapun kiléptek, Teréz megállott és így szólt:

— Az almárium tetején néhány piros almánk van, meg némi édesség is akad a kredencben. Uzsonnázni fogunk a triss levegőn.

Visszafordultak, Linka előkeresett egy fekete gyékénykosarat s tele szedte az almárium tetején pirosuló almákkal.

Végre elindultak.

Lassu kimért léptekkel mentek. Szikár, magas alakjuk feltűnt és kiemelkedett az utcán nyüzsgő embertömegből.

Linka kalapján néhány piros rózsát ringatott a langyos őszi szellő...

— Szép napunk van. Soká lesz este, minden ismerősünk sirját meglátogatjuk, — mondta Teréz.

— Timbus Károlyt is felkeressük? — kérdezte Linka s kissé elmosolyodott.

— Őt is. Emlékszel a hajára? Milyen szép szőke volt és hosszú, — mondta Teréz és ő is elmosolyodott.

Gondolatokba merülten ültek a villamoskocsiban. Timbus Károly emléke eléjük tolazkodott. Nyurga, kissé félszeg alakja ott settenkedett körülöttük s hol homályosan, hol ijesztő tisztán, élesen kivált ködbeborult emlékeik tömegéből. Magukba mélyedten, kissé lehunytt szemmel ültek egymás mellett. A villamos rohant velük. Sulyos társzekerek dübörögtek el mellettük, nevető, elbizott arcu legénykéek, pirosképű lányok ültek mellettük és egymást lökdösve, vihogva mustrálták kopott zöld ruhájukat s a rózsákat Linka hófehér fűrtű fején... Ők mindezekből nem hallottak semmit, Szótlanul ültek egymás mellett s összeszorított keztyűs kezükben görcsösen szorongatták a menetjegyet.

Mikor leszálltak a kocsiról s a temető nyitott kapuja felé haladtak, ismét megszólalt Linka:

— Különös, hogy az r-beüt nem tudta kiejteni Szevetem, szevetem...

Ezen megint mosolyogtak mindketten.

A kapu előtt egy fiatal leány virágot árult. Hosszabb alkudozás után néhány szál lilaszínű rózsát vásároltak tőle, azután beléptek a kertbe.

Puha, kissé fülledt illat uszott a levegőben. Elkorhadtt falevelek, lassan elhervadt, a nyirkos földbe süppedt virágok illata. A nap a Svábhegy felé sietett az égen s vérvörös sugarai megvilágították a sárguló lombokat, a földhöz lapuló szerény fejfákat s csillogó fátyolba burkolták a bokrok közül elővillogó hófehér kőoszlopokat.

Már mélyen benthaldtak a kertben, amikor Teréz, aki előre sietett, hátrafordult és megszólalt:

— Mikor a nagyapánkat kikisértük, hó esett. Nagyon hideg volt. Még most is látom a keresztet tartó gyerek lilavörös kezét.

— Timbus Károly temetése ilyen napon eshetett, mint a mai, — mondta Linka.

— Lehetséges. Emlékszem, azon a napon, sőt talán azután egy hétig sem mozdultunk ki a szobából.

A nagyapjuk sirjánál egy rövid imát mormoltak. Többi ismerősükkel is gyorsan végeztek. Csak rövid időre álltak meg egy ismerős sirdomb fölött s fekete keztyűs kezükkel keresztet vetve, gépiesen végighadarták az elhunytak üdvéért szokásos fohászt, azután izgatottan, türelmetlenül tovább siettek.

— Az ő nyugvóhelye a legkedvesebb nekem, — mondta Linka s tenyerét a szeme elé tartva keresgélte tekintetével, a szürke fejfák tömegében.

Végre megérkeztek.

A korhadtt fakeresztre szegezett táblán alig olvasható irással ez állott: »Itt nyugszik Timbus Károly szobrászművész. Élt 24 évet.«

A nővérek megálltak a sirdomb előtt. Teréz le-
hajolt az avar fű fölé s a felgyülemlett száraz virágokat
félredobva, így szólt:

— Hogy mulik az idő. Ki hinné, hogy azóta negy-
ven esztendő telt el.

Néhány pillanatig elmélyedve méléztak. Akkor
ismét Teréz szólalt meg.

— Talán megpihenhetnénk egy kicsit.

Kendőt terítették a sirdombra s óvatosan, vigyázva,
hogy a ruhájuk be ne piszkolódjék, letelepedtek. Teréz
a kezében tartott kosárkát fülénél fogva a fejfára akasz-
totta s ezt mondta:

— Szegény fiu, most már megbocsátom neki,
hogy cserben hagyott téged.

— Különös ember volt. Nagyon szerettük egy-
mást, — mondta Linka halkán és sóhajtott.

Teréz legyintett a kezével.

— Szerelem! — mondta gunyosan.

Linka elpirult, azután, nehezen ejtve a szót, eleinte
akadozva, de később, amint az emlékek mind sűrűbben
és sűrűbben elébe tolakodtak, sietve, kapkodva, nehogy
elmondatlanul maradjon valami, beszélni kezdett.

— Az utolsó estét sohasem felejttem el. Pénteki
napon történt.

— Kedden.

— Pénteken, — mondta Linka határozottan. —
A rózsaszínű ruhám volt rajtam. A hajam még ki volt
bontva, mert valami mulatságba készültünk. Berontott
a szobámba.

— Én akkor láttam utoljára az előszobában, —
szólt közbe Teréz nyugodtan s mialatt a szemével
kissé aggódva követte nővére kezének nyugtalan gesz-
tusait s elméjében szigorúan ellenőrizte az elbeszélés
folyamatát, egy pirosra érett, mosolygó almát vett ki
a fejfára függesztett kosárkából s kést is szerezvén
hozzá, nagy gondossággal hámozni kezdte az izes gyü-
mölcsöt.

Linka előtt pedig mind tisztábban és élesebben
álltak az események. Szinte látta Timbus Károlyt, a
hóbortos szobrásznövendéket, látta szerelmes könyörgő
kék szemét s hallotta a hangját. Hófehér arcán egy
pillanatra kisimultak a ráncok és a szemében sápadt
fény lobbant fel.

Széles kapkodó gesztusokkal deklamálta:

»Linka, — így szólt, — szökjünk meg. Az apja
nem adja nőül hozzám. Ha szeret, követ engem. Ma
senki sem vagyok, holnap enyém a világ. Kövessen!
Bizonyítsa be, hogy szeret, tegyen emberré engem.«

Összecsapta a kezét s maga elé bámulva elhallgatott.

— Apánknak igaza volt. Könnyelmű, beszámít-
hatatlan ember volt. Olyan művészféle, — mondta Teréz,
hideg, elszánt hangon.

Az alma héja, mint egy piros szalag kigyózott
elő csontos, vékony ujjai közül s kerek rózsaalakban
lehullott a zöld fű közé.

— Meg akart szöktetni, — ismételte Teréz hide-
gen, szurósan, — gyöngé karakter volt, sőt jellemtelen
ember volt.

Linka félénken védelmezte:

— Nagyon szerettük egymást. Talán én is hibáz-
tam, hogy nem követtem, akkor nem ölte volna meg magát.

— Erős ember nem öli meg magát, hanem tisztes-
séges foglalkozás után néz. Senki sem akadályozta
volna meg, hogy elvegyen feleségül — kiáltotta Teréz.
Szinte indulatba jött, de aztán legyintett a kezével és
kettévágva a meghámozott almát, megkínálta vele a
testvérét.

Most megnyugodtak s csendesen majsolták a

husos gyümölcsöt. Lassan, elgondolkozva ettek. A mo-
solygó érett almák egymásután előkerültek a kosárká-
ból s a sir bús fűvéből, mintha piros virágok lennének,
egymásután nőttek ki összegomolyodva, szeszélyes ró-
zsák alakjában, a szalagformában lehullott almahéjak.

A Nap, mielőtt letűnt volna, elcsodálkozva meg-
pihent a Svábhegy gerincén. Még egy utolsó forró
sugárkévét küldött feléjük és felmelegítette öreg, kihülő
hátukat. Csendben, szótlanul ültek egymás mellett, mint
két kopott, borzas, öreg madár.

Mikor hűvösödni kezdett, rendbeszedték a kosár-
kájukat. Hazakészültek. Elindulás előtt még egyszer végig-
simogatták tekintetükkel a sirhantot és Teréz meg-
enyhült, halk hangon így szólt:

— Szép szóke haja volt s a fiatalság ragyogott a
szemében...

Linka sóhajtott s maga elé meredve félhangon
mormolta imáját.

Azután kifelé indultak. Szürke félhomály bujt elő
a fejfák közül. A hűvös esti szél lehullott gallyakat gör-
getve maga előtt, csendesen, hangtalanul követte szí-
kár alakjukat.

— Mély, férfias hangja volt, — mondta Teréz.

— Csak az r-betűt nem tudta kimondani. Szeve-
tem, szevetem — ismételte Linka.

Elmosolyodtak s most már gyorsabban mentek a
kapu felé.

Már a városban jártak, amikor Teréz ismét meg-
szólalt:

— Kellemes délutánunk volt, — mondta, — ha
az idő megengedi, gyakrabban eljárunk ide s fekete-
kezyüs ujjával gyöngéden megigazitotta nővére fején
a kalapot.

gróf Pongrácz Erzsébet.

gróf Pongrácz Ferencz felvétele.

Színház.

Shakespeare: *Ahogy tetszik.* — Jób Dániel: *Őszi vihar.* —
Biró Lajos: *Hotel Imperial.* — Faragó-Komjáthy: *A kóristalány.* —
Lehár-Martos: *A pacsirta.* —

Az öreg Homerosra ráfogták, hogy szundikált néha és Shakespearenek is vannak rágalmazói, akik Hamlet királyfi mellé ajkbigyesztve állítják oda Cim-belyne-t. És az *If you like it* egymást kergető tarka színeiben is közönséges komédiát látnak csupán, amit Vilmos ur megrendelésre szállított a windsori vig nők mulattatására. Persze, mondják, az ilyen „rendelészzerűen készült” vígjáték nem lehet klasszikus és a Thomas Lodge euphuista regényéből gyurt tréfa nem ér fel odáig, ahol az igazi Shakespeare előtt hódol az utókor. Ez az okoskodás nincsen minden smokkság nélkül, mert Orlando és Rozalinda bájos erdei idillt játszanak nekünk és ha semmi sem volna más a darabban, csak az ő szerelmük, eleget kapna szépre szomjas lelkünk. Csak úgy van az, hogy vannak szindarabok, amik inkább a fiataloknak tetszenek, mint az öregeknek. Az *Ahogy tetszik* ezek közül való. A szerelmesek vígjátéka az *If you like it*, a fiatal szerelmeseké, kik „kályhaként sóhajtoznak szépük szemöldökére.” Ne érje hát semmi gáncs az avoni hatyut ezért a bohó farsangi játékért. Talán nem olyan klasszikus, mint a Szentivánéji álom, talán nem olyan tökéletes, mint a Vizkereszt, de Rozalinda pajkoskodik benne és Rozalindát *Váradi Aranka* játssza aranyos humorral, végtelenül bájosan. Az első felvonásban, amikor bucsuzik Orlandótól, a harmadikban, amikor az erdőben találkozik szerelmesével, az ájulási jelenetben: elragadóan kedves. Partnerét, *Beregít* fölösleges volna dicsérni, ő mindig és mindenben jó. *Bajor Gizit* most egy kisebb szerepben láttuk egyre erősbödő művészetének minden jó tulajdonságával. A többi férfiszereplő közül *Kürthy, Rózsavölgyi, Gál* tűntek ki, de helyén volt az egész együttes, mely *Ivánfi* jeles rendezésében biztosította az előadás teljes sikerét. A *Rákosi Jenő* új fordítása nyelvi és művészi nézőpontból természetesen tökéletesebb az elsőnél. Érdekes összehasonlítás e két munka, mint fejlődött a magyar költői nyelv idestova félszázad alatt ugyanegy mester tollában.

Jób Dánielnek első színpadi munkája az *Őszi vihar* és első munkának szokatlanul jó darab ez a színmű. Ezzel éppen nem azt akarjuk mondani, hogy a Vigszínház rendezője jó drámát írt. Mert bár a darab levegője izgalmas és úgy látszik, kivált a második felvonásban, mintha nagyon sok történnék benne, azzal a benyomással jöttünk el a főpróbáról, mintha egy ügyesen megírt, szép novellát olvastunk volna, melynek a színes jelenetek illusztrációi csupán. És azért első darabnak — ismételjük — mégis szokatlanul jó az *Őszi vihar*, mert bátor és eredeti kezdése a kétség-telenül talentumos szerzőnek. Valahogy megéri azt az ember, ha valami egészen minta nélkül készül és sok hibát meg tud bocsátani érte. Még a Csontos idő-rekordot csináló, elnyújtott szerelmi vallomását is.

A második felvonásban vannak kitűnően megcsinált jelenetek, amikor a nagy dráma nivójához ér fel a darab. Aki ezeket a lélegzetfőtó szcénákat írta, attól még rendkívüli dolgokat várunk. A darab lelke, éltető üdvöskéje Varsányi Irén. A hangja, a játéka, a szomoru mosolya, a csöndes könnyei, a kitörő szenvedelme, kétségbeesése. Legnagyobb művésznőink egyike ő. *Fenyvessy* erős volt és kemény, amilyennek lennie kellett, *Csontos* sima és feminin, a szerzői utasításhoz hiven. A férj öreg barátait *Góth, Szerémi, Balassa* és *Kardos* játszották. Egyetlen jelenésükért is érdemes volna megnézni a darabot. *Hegedűs* néhány mondatát olyan szépen mondta, mintha antik óra mélyen zengő ütését hallottuk volna.

Kint tavaszi, langyos levegő, a zsufolt nézőtérén fojtó meleg, fent a színpadon egy lüktető dráma tulfütött levegője: ez volt az érzésünk a *Hotel Imperial* főpróbáján. Mintha elszoktunk volna ennyi akciótól a szindarabokban, oly lebilincselő erővel kapta meg figyelmünket *Biró Lajos* négyfelvonásosa. Tőle mindig jót várunk, de ez a dráma egészen a szívünkre ment. Az első felvonás olyan, mint egy gyönyörű nagy bokréta, tele illattal és szépséggel. A második és a harmadik idegremegtető várakozás, feszült figyelem és a *Törzs* játéktudásának visszafojtott lélegzetű csodálata. A negyedik bölcs megoldása a megoldhatatlan problémának és az Anna fehér utiruhájában, mintha a béke mindent elsimító, mindent megbocsátó hirnökét látnók keresztül suhanni a színpadon. *Fedák Sári* szép volt és jó, talán a legjobb, mióta ismerjük. Egy finom dalt is énekel; mint halk, mélabus sóhaj száll minden akkordja a nézőtér fölött. Elsőrangú alakítás a *Virányi* orosz tábornoka és mint mindig, ezuttal is tökéletes művésznek bizonyult *Z. Molnár László*. *Andorffy Ida* kedves színpadi jelenség.

A *Városi Színház* eredeti operettujdonságának, *A kóristalány*-nak tizenhárompróbás librettistája van. Faragó Jenő érti a dolgát, talán senki úgy, mint ő és így csak természetes, ha az új operett szövege mulatságos és tetszik. A zene új ember, *Komjáthy Károly* munkája. Ügyes, ambiciózus munka, csak még kissé fiatalos muzsika. A kóristalány a primadonna volt, *Kerényi Gabi*, aki kedves jelenség a színpadon és a hangjával is jól bánik. Partnere, *Galetta Ferenc*, ügyes bonvivant. *Csatai Janka* aranyos humora és *Sarkadi* ellenállhatatlan kómikuma adtak szint az együttesnek, melyben szívesen láttuk viszont a *Mihályfi* Julia pompás tehetségét.

Last, not least: *Lehár* Ferenc új operettje, *A pacsirta*, zárta be a bemutató-előadások sorozatát. A mesternek legutóbbi operettjével nem volt szerencséje és így természetes az a fokozott ambíció, amellyel dolgozott. Persze a *Martos* Ferenc librettója is jobban megérte a fáradságot. Színes, melódiában gazdag muzsika. A pacsirta zenéje és ha a partitúrából itt-ott ki is csillan egy kis reminiscencia régebbi Lehár-operettektől, rendben van: Lehár annyira gazdag, hogy még — Lehárnak is kölcsönözhet. Az előadás kitűnő; két olyan énekesnő, mint *Kosáry Emmy* és *Dömötör Ilona*, szenzációszámba mehet minden operettben.

K. V.

Dunapalota szálloda Budapest

(ezelőtt Ritz)

Étterem. Bar. 5 órai tea.

Irodalom.

— Havas Alisz: *Szent Borbála képe*. — Lőrinczy György: *A kék ember*. — Kortsák Jenő: *Tüzhely körül és egyéb elbeszélések*. — Szini Gyula: *Porcellán-muzsika*. —

Fiatal leány és kezdő író Havas Alisz és ha azt mondjuk könyvéről, a *Szent Borbála képe* című regényről, hogy eredeti, senkit nem utánzó munka, a legnagyobb dicséretet mondtuk el róla. Ebben a regényben sok a líra és a lányos üdeség és szinte jól esik elmondanunk róla, hogy nem szalad behunytt szemmel a modern »erotikák« nyugtalanul sikongó amazon-csapatával. Nem, Havas Alisz regényében hiába keresne valaki bűnös éjszakákat, véres csókokat; az érzéki hörgések helyett szép, szelid sóhajok szállnak felénk írásából és olvasása közben önkéntelenül is rájövünk, hogy ez a természetes, az emberi és nem az a szivárványszínekben tobzódó, forró érzékiség, amit néha egészen fiatal írónőknél is látunk manapság. Pedig szerelmi történet a Havas Alisz regénye is, de olyan fehér és olyan üde, hogy romantikáját semmi bántó diszharmónia sem zavarja. Fiatal leányoknak való könyv ez a regény és csak az ilyen regény való fiatal leányoknak. Itt ott ha van is valami zökkenő a mese szövésében és az előadás ha nem is mindenütt a fölényes író biztosságával hat, egészében derék, szép munka a *Szent Borbála képe*, amit a Franklin Társulat szokott izlésével adott ki. Ára 6 korona, megrendelhető kiadóhivatalunk útján is.

Lőrinczy György új könyve, *A Kék Ember*, a falu világot hozza elénk a szerző biztos, tökéletes rajzában. Van a könyvben néhány ugynevezett filozófus novella is és a Lőrinczy filozófiája, ha egy kicsit kesernyés is, mindig igaz bölcsesség, amiből fiatalok, öregek egyaránt tanulhatnak. Ezek közül való az *Orgonailat* is, melyet mai számunkban mutatónk közölünk. Lőrinczy könyve a Singer és Wolfner cég kiadása.

Kortsák Jenő fiatal belletrista, de talentumos és sokat ígérő. Még vannak szertelenségei, még elnyújtja néha a mese fonalt, de a *Tüzhely körül* írásában már látjuk az erőt és a tudást, ami fölfelé visz. Ötletei, igaz színei bőven vannak és az a kis novella, amit ebben a számunkban Kortsák könyvéből mutatónk közölünk, elég bizonyosága értékes voltának. Az a szelid humor, amely a temetőt látogató két vénkisasszony alakján előmlik, igazi költői lélek virága és tökéletes gyönyörűsége az ilyen irodalmi miniatűr élvezni tudó olvasóközönségnek. A könyvet a *Táltos* adta ki.

Az érett, a kész író minden erényével ékes a Szini Gyula új regénye, ami *Porcellán-muzsika* címmel most jelent meg a Franklin Társulat kiadásában. A Kóbor kutya regénye az ősbóhem története, a cinikus bölcsé, aki keserű szájjal jár ebben a sirlomvölgyben. Tele van ez a regény szépséggel, igazsággal és jóleső felfrissülés mindenkinek, aki elolvassa. Ára 6 korona, megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is.

— yv —

Prack Herma, a bécsi udvari opera magántáncosnője.

d'Ora műterem felvétele.

Szezón.

Igen-igen, valami szezoncikket kellene már egyszer írni *A Társaság*-ba, valami olyan leheltszerű, könnyű aktualitást napi érdekességekről, szőnyegen forgó (még mindig így mondják?) témákról, olyan csevegés-félét szóval, amilyeneket a régi Pesti Napló közölt a *Tüzhely körül* nevű vasárnapi mellékletén, irván az első bálról, a legszebb kezekről, a tálalás művészetéről és megfejtve a párisi Figaro nyomán azt a rejtelmes problémát: miért festik hajukat a nők?

Könnyű volt a régi Pesti Naplónak! Akkor évtizedeken át dühöngött a világbéke és a polgári házasság tárgyalása volt a legnagyobb szenzáció. És voltak első bálók; pálmák, aloék, orgonailat és káprázatos fény a Vigadó összes termeiben. A legszebb kezek ápolására több idő jutott és fontos volt, hogy megtudjuk: lám, az északamerikai jenki-lány kacsói a legszebbek a világon és a legkevésbé elegánsak a német hölgyeké. Milyen érdekes tanulmányt lehetett írni továbbá arról, hogy a német tálalás abban különbözik a

Hungária Nagyszálloda

Elsőrangú ház Budapesten. Étterme az uri világ találkozója.

franciától, hogy az előbbi a főzeléket a meleg pecsenye mellé adja, míg az utóbbi a hideg sült mellett tartja helyénvalónak. És talán aludni sem tudtunk volna nyugodtan, ha nem tudjuk, hogy a hajfestés végső okai között Helénát s Vénuszt, sőt magát Évát kell keresnünk.

Könnyű volt, mondom régen, de miről írjon szezoncikket a világháboru krónikása, amikor négy év óta semminek sincs szezonja a háborun kívül. Bál: nincs, az orgonaillatot hamisítják, káprázatos fényt pedig legföljebb a holdban kereshetsz, de ott is csak záróráig. A legszebb kezek finomságát elrontotta a háboru és most a német dámák kezeit szebbnek látjuk a jenki-kisasszonyok billiárd-dákóval hadakozó kacsóinál. A német és francia tálalás különbségeinél sokkal fontosabb kérdések merültek föl, de ezek kevésbé érdeklik önöket, hölgyeim. A lengyel-kérdés, az ukrán-probléma, a bolsevik-álmok — nem női szezoncikk-téma. A hajukat már nem is festik az asszonyok; nem azért, mintha most nem jutna eszükbe Vénusz, hanem mert nincs hajfesték.

Nincs téma szóval és még a divattal is meggyült a bajunk, hiszen nincsenek párisi levelek, melyek Karnevál tündereiről, nizzai virágcsatákról irjanak. A Palais de Glace és a Bourbon-ház korcsolya-tóiról sem tudunk semmit, pedig a lilimos királyok óta Poincaré is a jégre ment. Fájdalom, azt sem tudjuk, ki most Páris divatkirálynője, mint egykoron annak tudtuk a szép Natáliát.

Magunkra maradtunk egy kicsit bizony, de azért ótói teákon, színházban, koncert-termekben, szép toalettokban nincs hiány. A régi divatházak izlése és finomsága ma is urrá tud lenni a helyzeten és párisi izlést és finomságot hozott haza magával a francia internálásból megjött Kereszty Ilona is, akinek a Váci-utca 40. számú ház félemeletén levő szalonját a leg-elegánsabb hölgyközönség keresi fel.

Szóval, divatról lehet még csevegni Budapesten és a színház is jó téma ezen a békeváró télutón. Divat ő felségének nem ártott meg a háboru és ez vigasztalás legyen, ne gáncs, hiszen hölgyek öröme a divat és ki irigyelné az örömet a világháboru asszonyától. A színház reneszánsza is örülni való és kedves anyag a csevegésre. Irni fogunk itt időnkint a Garderobe és a toalettasztal titkairól és majd megpróbáljuk, ha önök is úgy akarják, hölgyeim, benézünk néha az Operába, a Nemzetibe, a Királyba és a többi zsufolt színházba, végigjárjuk a páholyokat, legukkerezünk a zsöllyesorokba és ügyesen bekandikálunk a kulisszák mögé is. Az mindig érdekes és ha innen-onnan, hébe-hóba önkéntől is kapunk, hölgyeim, egy-egy friss sütetű érdekes aktualitást, amit meg lehet sugni mindenkinek, reméljük, mindig lesz valami vonzó ujdonság a Szezon számára, még ha egyelőre nincs is szezon Budapesten. *Silbak.*

Brachfeld J.

Ő csász. és apost. kir. felsége
kamarai szállítója.

Uri ing és divatujdonságok.
Uri ruházat mérték szerint.
Női és férfi kész felöltők.

Budapest, V., Dorottya-utca 1. Gizella-tér sarkán.

Különlegessége: Tábori selyemingek.

ROYAL APOLLÓ

A ROYAL-SZÁLLÓ-ÉPÜLETÉBEN.

Jegyek válthatók: d. e. 11-1-ig, d. u. 3 órától kezdve.

TELEFON: 74-34.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség. —

M. J.-né Kassa. Nagyságos asszony azt kérdi, hogy az újabb regények közül melyiket lehetne minden félelem nélkül fiatal leány kezébe adni. Minthogy hozzánk fordult, mi nyugodt lélekkel ajánljuk *Havas Alisz*, „Szent Borbála képe“ c. regényét, melynek 6 K az ára. — *Junius*. „Első szerelmem szöke volt“, — írja ön, fiatal ember — „de most egy barna felejteti velem a csalódást.“ Ez rendjén volna, mert a „varietas delectat“ elve így kívánja. A baj azonban ott kezdődik, hogy önt most hamleti tépelődések gyötrik a nagy kérdés fölött: a szöke szebb-e, vagy a barna. Ha szívfájdalmat akarnánk önnek okozni, csak annyit írnanék, hogy a régi költők ideáljai szökek voltak. Homeros csak szöke nőről emlékszik meg verseiben. Shakespeare csaknem valamennyi hősnője szöke és Tizian egyetlen egyszer festett barna nőt. De mi nem akarunk önnek szívfájdalmat okozni és eláruljuk, hogy az újabb költészetben a poéták már nem ragaszkodnak a hagyományhoz. Ennek egyik oka valószínűleg abban is keresendő, hogy a szökek száma fogy és ma már sokkal több barna nő van. Egy német statisztikus már ki is számította, hogy Németországban száz nő közül csak harminckettő szöke. De azért ne csüggedjen. Ha ibolyanyiláskor új csalódás érne hányt-vetett szívét, találkozik ön még szökével, aki szökebb lesz, mint Göthe Margitja, mint Petrarca Laurája. Sors bona, nihil aliud! — *Hü olvasó Budapest*. Drasche-Lázár Alfréd legújabb regénye: *Enyém vagy!* Rövid időn belül már második kiadásban jelent meg; ára 6 korona. A *Tűzpróba* korábbi s mint tudjuk, már 3-ik kiadása van forgalomban. Ára 8 K. Ez utóbbinak folytatása a *Tűzkereszt*. — *Lili*. A spanyol táncok, a cactusca, a bolero és tanfango nem koreografikus kísérletek, hanem régi hagyományok emlékei, még a mór uralom idejéből. — *Ibolyka*. Sheldon színjátéka, a *Románc*, a *Fővárosi Színházak Műsora* című gyűjteményben megjelent s 1 korona 60 fillérért bármelyik könyvkereskedésben megkaphatja. — *Vidéki asszony*. Nagyobb házi multságokon és hangversenyeken, amikor vacsorára csak nagyon későn kerül a sor, a háziasszony leghelyesebben cselekszik, ha buffet-t állít föl, ahol a vendégek tetszésük szerint válogathatnak az ételekben. Kiszolgáló személyzetre azért természetesen szükség van. — *Új előfizető 1918*. Az *árnyékember* című fantasztikus regény szerzőjének, Felner-Dénes Pálnak neve csak a magyar irodalomban új. Német nyelven már több könyve jelent meg s egyik-másik több kiadást is ért. Az *árnyékember* tehát nem kezdőnek a munkája, hanem egy a német szépirodalom közönségének ismert íróé. Ha a fantasztikus regények érdeklik, bizonyára élvezettel fogja olvasni ezt a könyvet. — *Gourmand*. A világ legfényesebb lakomáját a magyar király adta 1892 október 12-én, amikor I. Ferenc József Vilmos német császárt vendégelte meg kilencven terítékű lakomával. A nagyterem, ahol a dinert felszolgálták, teljesen tükörfalakkal volt bevonva s a falaknak csak annyi része látszott, hogy kerete legyen a tükörnek. Elefántcsont színtűek voltak és rokokó-stílusúak. Két óriás csillár lógott az asztal fölött, amelyek pazar fényt sugároztak. A terem falait, ahol tükör nem fedte, másfél méternyi magasságban exotikus növényekből készült virágbokréták és girlandok takarták, a tükörök elé pedig délszaki növényeket raktak, amelyeknek eleven zöldje és pompás színű virágai tündérkertté varázsozták a termet. — *K. I.-né Vágújhely*. Bizony Asszonyom, nem biztathatjuk. — *Sz. J. tanárjelölt*. A ragaszkodást köszönjük. A versek még nem érettek a közlésre. Dolgozzék még egy ideig az íróasztalának. — *Piroska* Nem közölhető. — *Egy csók*. Nem voltam királyleány. Nem közölhető. — *T. J.* Nagyon kedves és megható, de kis kört érdekel csak. A nagy nyilvánosság többet követel. Kérünk mást. — *Fiatal asszony*. *Eperjes*. Ön azt írja, hogy nagy tetszéssel olvasta Kiss Jenő Sándor *A gép* című novelláskönyvét s szeretné tudni, ki a szerző. Mi csak annyit közölhetünk, hogy Kiss Józsefnek, a népszerű költőnek a fia s ha azzal a tehetséggel van megáldva, mint édesatyja, minden bizonnyal még sok szép dolgot fog a magyar olvasóközönségnek nyújtani. — *P. B. M.* Jó technika, kevés mondanivaló. — *Borona*. Türelmet és elnézést kérünk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: dr. DOBAY ISTVÁN.
Nyomatott Pápai Ernő műintézetében Budapest. Telefon 127-05.

József főherceg vezérezredes a harctéren.

Husz éves
a
Magyar Könyvtár!!

1897 őszén indult meg Magyarország legnépszerűbb füzetes vállalata, a **Magyar Könyvtár**. Huszadik évfolyama befejezését most azzal ünnepelte meg, hogy közrebocsátotta az újabb magyar szépirodalom egyik legbecsebb remekművét

Molnár Ferenc **A Pál=utcai fiuk**
című regényét (ára 1 K 20 f), melyet a szokottnál jóval díszesebb képes borítékban adott a magyar közönség kezébe, meghálálni azt a szeretetet, mellyel az a vállalatot megindulása évétől fogva kiténtette.

A Magyar Könyvtárt
az új, 21-edik évfolyamban is az szerkeszti, aki az első évben:

Radó Antal,
akinek kiváló íze és lelkiismeretes gondossága főtényezője volt a gyűjtemény óriási sikerének. — A **Magyar Könyvtár** Magyarország legolcsóbb gyűjteményes vállalata; egy-egy szám **40 fillér**. Teljes lajstromot az eddigi mintegy 900 számról ingyen küldi meg bármely könyvkereskedés, vagy a kiadóhivatal:

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)
részvénytársaság
Budapest, VI., Andrassy=ut 21.

A legaktuálisabb kérdéstről

a békéről

szól

gróf ANDRÁSSY GYULA
tanulmánya

**A HÁBORU
ÉS A BÉKE**

Ára 2 korona.

A Franklin-Társulat kiadása.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

POLITIKA címmel havi folyóirat indult
: meg november havában :

Főszerkesztő : Felelős szerkesztő :
ZLINSZKY ISTVÁN. **DOBAY ISTVÁN dr.**

Nagyérdekességű politikai, szociológiai és nemzetgazdasági közlemények. Hazai és külföldi munkatársai a közélet kiténőségei. Előfizetési díjak: Egész évre 24 kor., félévre 12 kor., egyes szám ára 2 kor., bővített szám ára 3 kor.

Szerkesztőség és **IV., Reáltanoda-utca 18.**
kiadóhivatal:

Telefon: József 25—11.

Gyermeknek kiténő szájblító a
Fodormentha-Lysoform

Janka
fényképészeti műterem

Telefon: 67-04.

Deák-tér 3.

Most jelent meg!
A fiatal lány otthon
szerzőjének legújabb műve, a

Fiuk könyve

irta: IFJ. GONDA BÉLA.

Előszóval ellátta:
PROHÁSZKA OTTOKÁR.

Tartalom: Utravaló a Fiuk Könyvének. Irtá: Prohászka Ottokár. — Otthon a családban, iskolában. — Engedmesség, fegyelem. — Erkölc, jellem, akarat. — Lelkiismeret. — Kötelesség. — Egyéniség. — Tehetség. — Önművelődés, izlés. — Pályaválasztás. — Nevelődés a közéletre. — Szociális és nemzeti munka. — Életgazdaság. — Társaság, szórakozás. — Játék. — Sport.

Ára postaköltséggel 5 kor. 40 fillér. Megrendelhető A Társaság kiadóhivatalában.